

Τομέας Λαογραφίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Εργαστήριο/Πολιτισμός-Σύνορα-Φύλο, Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών,
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Υπουργείο Πολιτισμού
Δήμος Κόνιτσας

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ο **Τομέας Λαογραφίας** του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων διοργανώνει **Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο** σε συνεργασία με τη **Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς** του Υπουργείου Πολιτισμού, το **Εργαστήριο/Πολιτισμός-Σύνορα-Φύλο του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών** του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και τον **Δήμο Κόνιτσας** από **30.11** έως **1.12** του **2024** στην Κόνιτσα.

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ: ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ, ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Τις τελευταίες δεκαετίες στο πεδίο των ευρύτερων ανθρωπολογικών και πολιτισμικών σπουδών τείνει να κυριαρχήσει, από τη μια, η έννοια της «πολιτισμικής κληρονομιάς», και από την άλλη ο όρος «άυλη πολιτιστική κληρονομιά», που τείνει να αντικαταστήσει τους όρους «λαϊκός πολιτισμός», «παράδοση» και «folklore». Τόσο κατά το παρελθόν όσο και σήμερα η διαχείριση της πολιτισμικής κληρονομιάς συνδέεται με την επίκληση της αυθεντικότητας, με πολιτικές της ταυτότητας καθώς και με την ανάδειξή της ως οικονομικού πόρου (π.χ. στο πλαίσιο δράσεων τοπικής/βιώσιμης ανάπτυξης, πολιτιστικού τουρισμού, πιστοποίησης και ανάδειξης παραδοσιακών προϊόντων και επαγγελμάτων κτλ.)

Η δημόσια συζήτηση για τα θέματα αυτά αναπτύχθηκε τα τελευταία είκοσι χρόνια με τη σταδιακή κατίσχυση της Σύμβασης για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESCO 2003) στο πλαίσιο των δημόσιων πολιτικών, όπως αυτές ασκούνται από το κράτος, την τοπική αυτοδιοίκηση αλλά και τους θεσμούς της κοινωνίας των πολιτών. Οι νέες έννοιες και εν γένει οι καινοτομίες που εισήγαγε η Σύμβαση, όπως η ανάδειξη της έννοιας της «διαφύλαξης» σε αντίστιξη με εκείνη της «προστασίας» της πολιτισμικής κληρονομιάς και η απόδοση πρωτεύοντα ρόλου στις κοινότητες φορέων/κοινότητες κληρονομιάς, δημιούργησαν αφενός μια νέα παγκόσμια απήχηση νοσηματοδότηση όσων συνήθως αναγνωρίζουμε ως λαϊκό πολιτισμό, υλικό πολιτισμό, προφορική παράδοση, μνημεία λόγου, και αφετέρου μια «κουλτούρα αξιολόγησης» των πολιτισμικών εκφράσεων και πρακτικών.

Από την άλλη πλευρά, σε μια από «τα κάτω προσέγγιση» είναι οι ίδιες οι λεγόμενες τοπικές κοινωνίες που θέτουν επί τάπητος το αίτημα της ανάπτυξης, στην οποία, συνήθως, η ανάδειξη της πολιτισμικής κληρονομιάς παίζει σημαντικό ρόλο. Ως προς αυτό, οι τοπικές κοινωνίες προτάσσουν μάλιστα τις δικές τους προτεραιότητες και στρατηγικές με τις οποίες καθίστανται κάθε άλλο παρά άβουλοι δρώντες, οι οποίοι εφαρμόζουν παθητικά πολιτικές που εκπορεύονται από αλλού.

Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, σχετικά με την ερευνητική παρουσία και την ακαδημαϊκή συζήτηση και μακράν της αποστασιοποιημένης παρατήρησης, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις περαιτέρω δημόσιας πια εμπλοκής extra muros, τόσο της Λαογραφίας, όσο και της Ανθρωπολογίας στις σχετικές δημόσιες πολιτικές.

Στο συνέδριο καλούνται οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες να υποβάλουν προτάσεις ανακοινώσεων, ενδεικτικά αλλά όχι αποκλειστικά, σχετικές με τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

- Με ποιους όρους και ποιες προϋποθέσεις η Ανθρωπολογία και η Λαογραφία μπορούν να συμμετάσχουν στις δημόσιες πολιτικές διαχείρισης της πολιτισμικής κληρονομιάς, όπως αυτές

σχεδιάζονται και εφαρμόζονται τόσο από τους επίσημους φορείς, όσο και από τις ίδιες τις κοινότητες φορέων/κοινότητες κληρονομιάς;

- Υπάρχουν παραδείγματα τέτοιας συμμετοχικής διαχείρισης της πολιτισμικής κληρονομιάς που μπορούν να αποτελέσουν καλές πρακτικές;
- Έχουν θέση οι ανθρωπολόγοι και οι λαογράφοι μεταξύ εκείνων που σχεδιάζουν και εφαρμόζουν προγράμματα τοπικής ανάπτυξης; Ποιος μπορεί να είναι ο ρόλος τους;
- Πώς συγκροτούνται οι διαδικασίες που πιστοποιούν σε ένα ευρύτερο κοινό την πολυδύναμη αξία των πολιτισμικών εκφράσεων και πρακτικών, ως είδος οικολογίας γνώσεων και «ευ ζην», πέρα από την αυθεντικότητα;
- Πώς οι διάφοροι πολιτιστικοί φορείς που επικαλούνται την πολιτισμική κληρονομιά και την παράδοση (π.χ. πολιτιστικοί σύλλογοι, πολιτιστικοί οργανισμοί των θεσμών αυτοδιοίκησης, χορευτικοί όμιλοι, όσοι απασχολούνται επαγγελματικά με τον τουρισμό) μπορούν να εμπλουτίσουν τους ορίζοντές τους, ενσωματώνοντας εργαλεία, έννοιες και κριτικές αποτιμήσεις των ευρύτερων ανθρωπολογικών σπουδών;
- Μπορεί η πολιτισμική κληρονομιά να αποτελέσει πεδίο αντίδρασης για την ανάπτυξη αντι-ηγεμονικών σχεδίων και την αντιμετώπιση ανισοτήτων και αποκλεισμών που πυροδοτούν οι οικονομικές, πολιτικές και περιβαλλοντικές κρίσεις;
- Ποιες μπορεί να είναι οι ερευνητικές προτεραιότητες και τα διλήμματα μιας δημόσιας ή/και εφαρμοσμένης Ανθρωπολογίας/Λαογραφίας στην Ελλάδα σήμερα;
- Πώς η Ανθρωπολογία και η Λαογραφία μπορούν να συνομιλήσουν με την ανάγκη των τοπικών κοινωνιών για επιβίωση στη συνθήκη ερημοποίησης και περαιτέρω επαρχιοποίησης της υπαίθρου, της αστυφιλίας, της φτώχειας και της ανεργίας, χωρίς να θυσιάσουν τον πυρήνα του επιστημολογικού και μεθοδολογικού τους διακυβεύματος σχετικά με την κριτική αποτίμηση του πολιτισμού και του εκσυγχρονισμού, της εθνικής ηγεμονίας και των τοπικών οικολογιών γνώσης;

ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΙΤΛΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

Παρακαλούνται οι ενδιαφερόμενοι επιστήμονες και εκπρόσωποι Πολιτιστικών Φορέων και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να αποστείλουν **τίτλο εισήγησης** και περίληψη μέχρι **250 λέξεις** έως τις **15 Ιουλίου 2024** στην παρακάτω διεύθυνση: ofaturu@uoi.gr

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

- **Βασίλης Νιτσιάκος**
Καθηγητής Κοινωνικής Λαογραφίας, Τομέας Λαογραφίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- **Φωτεινή Τσιμπιρίδου**
Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Διευθύντρια στο Εργαστήριο/Πολιτισμός-Σύνορα-Φύλο, Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
- **Δρ. Σταυρούλα-Βίλλη Φωτοπούλου**
Διευθύντρια Τομέα Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, ΥΠΠΟ
- **Ιωάννης Μάνος**
Αναπληρωτής Καθηγητής Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Εργαστήριο/Πολιτισμός-Σύνορα-Φύλο Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
- **Θεοφάνης Δασούλας**
ΕΔΙΠ Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Τομέας Λαογραφίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- **Δρ. Δρίνης Γιάννης**
Λαογράφος, Προϊστάμενος Τμήματος Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Διαπολιτισμικών Θεμάτων, ΔΙΝΕΠΟΚ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- **Έλενα Μπαζίνη**
Κοινωνική Ανθρωπολόγος, υπάλληλος ΔΙΝΕΠΟΚ, ΥΠΠΟ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

- Βασίλης Νιτσιάκος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Φωτεινή Τσιμπιρίδου, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
- Ιωάννης Μάνος, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
- Θεοφάνης Δασούλας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Δρ. Δρίνης Γιάννης, ΥΠΠΟ
- Δρ. Δημήτρης Καταΐφτσής, Εργαστήριο/Πολιτισμός-Σύνορα-Φύλο, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
- Δρ. Πηνελόπη Πάκα, Εργαστήριο/Πολιτισμός-Σύνορα-Φύλο, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
- Έλενα Μπαζίνη, ΥΠΠΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Γενική γραμματειακή υποστήριξη

Όλγα Φατούρου,

Γραμματέας Τομέα Λαογραφίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Γραμματεία

- Αναστασία Τούλη, μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Γιάννης Δάφλος, μεταπτυχιακός φοιτητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Χριστίνα Γκρομπάλι, μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας